

Descoberta la localització de la tomba de la família Milans dins l'Església Parroquial de Canet

Sergi Alcalde i Vilà
Centre d'Estudis Canetencs

Durant l'any passat 2022 i prolongant-se al present 2023 s'ha commemorat el 350è aniversari del naixement d'un dels canetencs més il·lustres que ha donat la nostra vila, especialment pel que fa a la musicologia. Es tracta de mossèn Tomàs Milans i Godayol, fill de la important família Milans de Canet (*1672/+1742). L'acte de culminació va ser el concert de Santa Cecília d'enguany, celebrat el passat diumenge 26 de novembre a les 19h dins el temple parroquial amb la interpretació de diverses partitures del renaixement i barroc català dels autors: Cabanilles, Pujol, Cererols, i per descomptat 6 peces creades pel propi Tomàs Milans. Tot fou interpretat per l'ensemble «De Canendi Elegántia», dirigida per Francesc Garrigosa.

Hem de recordar que els Milans tenien el seu casal familiar a l'actual carretera N-II (c/ del Mar), on avui dia existeix un edifici d'habitatges, al costat mateix del mític bar de Ca la Coloma (cantonada amb la Riera Sant Domènec). De fet, aquesta família, amb un important estatus social, eren mercaders i comerciants, i ostentaren fins i tot el títol de Ciutadans Honrats de Barcelona. Per a saber-ne més, els interessats podran consultar un extens article que

va publicar a *El Sot de l'Aubó* el company i amic Jordi Soler, l'any 2009¹.

Sabem que Tomàs Milans va néixer a Canet, a primers de març del 1672; es conserva la seva partida de baptisme, que diu així: «*Vuy als set de març del any mil siscents setanta y dos fonch batejat en las fonts baptismals de la parroquial Isglesia de la Vila de Canet de Mar, Tomás, Francisco, Benet, Fèlix, fill lilegitim y natural del Sr. March Antoni Milans, ciutadà honrat de Barcelona, y de Marianna [Godayol] muller de aquell. Foren padrins Benet Milans, mariner i Maria Milans, donzella, tots de Canet de Mar, Bisbat de Gerona. Ministrà Hyacinto Fuirés, prevere i vicari*».

Cal remarcar que sota l'empara del que esdevindria Sant Josep Oriol, Tomàs Milans i el seu germà Carles es feren clergues, van endinsar-se al món de la música, esdevenint sobretot el primer, un gran virtuós, fet que li va obrir les portes a ser designat com a mestre de Capella del Palau de la Comtessa de Barcelona². Lamentablement la finalització de la guerra de successió l'any 1714, i la següent destitució i depuració dels càrrecs de clar posicionament austriacista, malgrat les seves capacitats, el va obligar a deixar la capital catalana.

Gràcies a un benefici eclesiàstic que havia obtingut a la Catedral de Girona, aquell va ser el seu refugi, silenciós per sempre més, doncs com a beneficiat no formava part de la canongia ni altres càrrecs de caire musical de la seu gironina. Sabem que va intentar en diverses ocasions acostar-se a Canet, bescanviant el seu benefici clerical, malgrat li van ser sempre «*tallades les ales*» amb oposicions fermes per part de l'obreria i clergat canetenc. Sospiro, en favor d'ells, que devien veure la possible presència de Tomàs Milans a Canet com aquella ovella marcada per les autoritats, que és millor no tenir-la gaire a prop per evitar complicacions amb les jerarquies superiors.

Lamentablement, els últims gairebé trenta anys de la seva vida els va passar en la més humil i oculta existència a la

Làpida sepulcral de la família Milans, quan restava al pati de la sagristia de Canet. (Jordi Soler)

ciutat de Girona. En el seu testament però, no va oblidar mai els seus orígens, i com a mostra de certa indomabilitat, atenent que no havia pogut tornar a establir-se a Canet, va expressar la seva voluntat de descansar-hi per a l'eternitat. És a dir ser sepultat en el vas funerari que la seva família posseïa dins l'església parroquial de Canet. De fet bona part dels seus avantpassats, pares inclosos, així com germans i descendents d'aquests, s'hi havien enterrat i s'hi continuarien enterrant.

Mossèn Tomàs Milans va traspasar a Girona, a mitjans de gener del 1742, a l'edat de 69 anys. Seguint amb les seves disposicions testamentàries, el seu cadàver va ser traslladat cap a la seva vila natal, essent sepultat dins l'església el dia 20 de gener. Conservem la inscripció al llibre d'òbits de Canet, que diu així: *«Als vint de gener de mil set cents quaranta dos, en la Iglesia Parroquial de Sant Pere y Sant Pau de Canet de Mar, bisbat de Gerona, se han celebrat los dos oficios de enterro y eixida per lo Rnt. Tomàs Milans prevere. Essent enterrat en dita Isglesia a la tomba de la Casa Milans, devant de Nostra Senyora del Roser. I se han donat de caritat dotze sous per quiscun eo a cada prevere y resident, y lo dia vint y dos de dit mes y any se li celebraren los dos oficios de novenal y cap de any, també amb la mateixa caritat».*

Atenent que durant aquest any s'han impulsat les gestions per a la recuperació i possible museïtzació de les 13 làpides sepulcral que es conserven, procedents dels vasos funeraris de l'interior de l'església parroquial, i amb la singularitat que dels Milans es conserva una de les parts de la làpida, concretament la que posseeix el seu escut heràldic, vaig emprendre l'empresa d'intentar esbrinar la situació exacta on se situaven cadascuna d'aquelles làpides. El treball de recerca ha estat complicat, però qui té insistència n'obté algun fruit. Finalment, podem afirmar que s'ha descobert on tenien situada la seva tomba, i per tant, on deuen restar encara dipositades les restes del Rnt. Tomàs Milans i de la seva família.

La certesa que teníem és que al segle XVII posseïen el vas funerari familiar (tomba excavada al subsol, amb la seva làpida superior) davant l'altar del Roser. Però la ubicació d'aquest altar no corresponia a l'indret on es trobava l'altar del Roser l'any 1936 (abans de l'incendi i de la seva destrucció), atès que a finals del segle XVIII, quan Canet va emprendre l'ampliació del temple parroquial, beneint-se l'any 1789, es van reordenar i traslladar diversos altars de lloc. Fou aleshores quan van quedar fixades les localitzacions que van perdurar fins l'any 1936. D'aquesta manera, l'altar de Sant Telm va quedar instal·lat a la primera capella (propera a l'altar major) del costat dret de l'església, on avui hi ha la Verge del Carme, i l'altra, el del Roser, es va traslladar simètricament a Sant Telm, és a dir a la primera capella del costat esquerra, on avui presideix la Immaculada, juntament amb Santa Llúcia i Santa Rita.

Imatge de l'actual altar de Sant Antoni de Pàdua, antigament del Roser on s'enterraren als seus peus les famílies Milans, Muntaner, Buscatell. (Sergi Alcalde)

Aleshores, la problemàtica rau en saber en quina capella se situava el primitiu altar de la Verge del Roser, i per tant els vasos funeraris de distingides famílies vinculades a Canet, com els Montaner, els Buscatell o Buscastell, els Amat, els Giol, i per descomptat els Milans.

La solució, malgrat que àrdua en dedicació i esforç, va esdevenir amb la comparativa de diversos documents, especialment les visites pastorals que el Bisbat periòdicament realitzava a Canet, i que han deixat un ric i interessant inventari dels altars i objectes existents, així com l'anàlisi dels llibres d'òbits parroquials i dels llibres de testamentàries també de Canet. Lamentablement, tampoc va ajudar a facilitar-nos les investigacions el fet que a partir del llegat testamentari del matrimoni Golart-de Palau, l'any 1906, s'arrenquessin del paviment del temple totes les làpides, i es realitzés un paviment homogeni, substituint les velles toves de ceràmica, per un «emportlanat» de ciment.

Per tant, avui dia ja podem afirmar que la tomba de la casa Milans, i per tant on deuen raure les restes de Tomàs Milans i Godayol és en els peus de l'actual capella de Sant Antoni de Pàdua (conegut popularment per ser el patró dels paletes i rang de la construcció), i que avui es troba acompanyat dels quadres amb les imatges dels frares caputxins canetencs Fra Gabriel Macià i Vendrell i Fra Benigne de Canet.

¹ SOLER, Jordi. «Els Milans de Canet, un llinatge de la burgesia canetenca de metges, comerciants i músics». A: El Sot de l'Aubó, 2009, Núm. 30, p. 24-29.

² Veure: GREGORI, Josep M. «La Nissaga canetenca dels músics Milans i la seva relació amb Sant Josep Oriol». A: Col·lecció d'Estudis de Patrimoni. Canet de Mar, 2014.